

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE | ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA

PREDSTAVITEV PRIROČNIKA ZA PLANINSKE KOČE

Drago Dretnik

november 2019

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE | ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA

Sklep 14. seje IO GK PZS št. 7-14-2017 z dne 20.10.2017:

Naloga Svetovalne pisarne pri IO GK v letu 2018 je izdelava navodil za gospodarjenje s planinskimi kočami.

Na osnovi tega sklepa smo izdelali

PRIROČNIK ZA PLANINSKE KOČE

Zgradba priročnika (1)

Jedro priročnika sestavlja 10 glavnih poglavij in sicer:

- **Gradnja in rekonstrukcije**
- **Ravnanje z živili**
- **Pitna voda**
- **Energetska oskrba**
- **Odpadna voda**
- **Odpadki**
- **Varstvo pri delu**
- **Varstvo pred požarom**
- **Tovorne žičnice**
- **Zbirni opomnik**

Zgradba priročnika (2)

Priročnik ima tudi 8 prilog in sicer:

- **Priloga 2.1.1 Vodilna mapa HACCP**
- **Priloga 2.1.2 Mapa 1 HACCP**
- **Priloga 2.1.3 Mapa 2 HACCP**
- **Priloga 2.1.4 Mapa 2.2 HACCP**
- **Priloga 3.1 Notranji nadzor pitne vode (izvir/kapnica)**
- **Priloga 3.2 Notranji nadzor pitne vode (izvir/kapnica + UV sterilizacija)**
- **Priloga 5.1 Priročnik za vodenje investicije za izgradnjo MKČN**
- **Priloga 6.1 Minimalne zahteve za pravilno hišno kompostiranje**
- **Pravilnik o planinskih kočah, bivakih in planinskih učnih središčih**
- **Hišni red planinskih koč**

Sestava posameznih poglavij

Posamezno glavno poglavje je sestavljeno iz:

- uvoda (pomen tega poglavja za koč)
- navedbe veljavne zakonodaje (samo predpisi, ki so pomembni za koč)
- citatov iz najpomembnejših členov posameznega predpisa (ki se nanašajo na upravljanje koč)
- opomnika (zahteve zakonodaje tega poglavja za posamezno koč).

V poglavju **Zbirni opomnik** pa so zbrane vse zahteve zakonodaje, ki jih mora posamezna koč izpolniti, da obratuje v skladu z vsemi predpisi, navedenimi v vseh 9 glavnih poglavjih.

Pomen posameznih prilog (1)

Poglavje **2. Ravnanje z živili** ima naslednje priloge:

Priloga 2.1.1 Vodilna mapa lastnega sistema zagotavljanja varne hrane

Navodila za delo v kuhinji

Priloga 2.1.2 Mapa 1 Prerekvizitni programi

Prerekvizitni programi – dobra higienska praksa

Priloga 2.1.3 Mapa 2 Priloge

Priloge in evidence v zvezi z živili, čiščenjem, zaposlenimi

PZS je dosegla z MKGP Uradom za varno hrano dogovor o vzpostavitvi lastnega sistema zagotavljanja varne hrane, ki temelji na prerekvizitnih programih (dobri higieniški praksi).

Pomen posameznih prilog (2)

Poglavje **3. Pitna voda** ima naslednje priloge:

Priloga 3.1 Notranji nadzor pitne vode

Oskrba koče iz izvira ali kapnice

Priloga 3.2 Notranji nadzor pitne vode

Oskrba koče iz izvira ali kapnice s priključeno UV sterilizacijo

Predlagani sistem notranjega nadzora pitne vode (imenovan tudi HACCP za pitno vodo) je akceptiran tudi iz strani Zdravstvenega inšpektorata RS.

Pomen posameznih prilog (3)

Poglavje **5. Odpadna voda** ima naslednjo prilogo:

Priloga 5.1 Priročnik za vodenje investicije za izgradnjo malih komunalnih čistilnih naprav (MKČN) zmogljivosti do 50 populacijskih enot

Priročnik je sestavljen tako, da vodi investitorja skozi cel postopek od prve ideje do polnega obratovanja male komunalne čistilne naprave.

Poglavje **6. Odpadki** ima naslednjo prilogo:

Priloga 6.1 Minimalne zahteve za pravilno hišno kompostiranje

Zbirni opomnik (1): **Gradnja in rekonstrukcije**

1. Pridobitev gradbenega dovoljenja (GD)

GD je obvezno za vsako novogradnjo, rekonstrukcijo ali spremembo namembnosti objekta

2. Dogovor o izvajanju storitev med investitorjem in projektantom, nadzornikom ali izvajalcem

Dogovor mora biti v pisni obliki.

3. Prijava začetka gradnje

Osem dni pred pričetkom na upravnem organu za gradbene zadeve

4. Gradnja v lastni režiji

Je možna, potrebno pridobiti GD in določiti nadzornika.

5. Pridobitev uporabnega dovoljenja

Po dokončanju gradnje mora investitor vložiti zahtevo za uporabno dovoljenje.

6. Pridobitev uporabnega dovoljenja za obstoječe stavbe – legalizacija

Možni so trije načini legalizacije (113., 114. in 117. člen Gradbenega zakona).

Zbirni opomnik (2): **Ravnanje z živili**

- 1. Nosilec živilske dejavnosti mora kočo registrirati pri ZIRS-u in MKGP-ju, Uradu za varno hrano**
Velja za vse koče.
- 2. Vzpostavljen mora biti notranji nadzor nad živili na osnovah HACCP sistema**
Velja za vse koče.
- 3. Navedeni morajo biti alergeni v živilih iz ponudbe**

Zbirni opomnik (3): **Oskrba s pitno vodo**

- 1. Posedovanje vodnega dovoljenja oziroma vodne pravice**
Velja za koče, ki se oskrbujejo z vodo iz izvirov ali vodotokov.
- 2. Posedovanje vodnega soglasja**
Velja za koče, ki nameravajo posegati v vodni režim ali stanje voda.
- 3. Vzpostavljen mora biti notranji nadzor nad pitno vodo na osnovah HACCP sistema**
Velja za vse koče.
- 4. Sistem za oskrbo s pitno vodo mora imeti odgovorno osebo**
Ta oseba mora imeti najmanj visoko strokovno izobrazbo naravoslovne, tehnične ali zdravstvene smeri.
- 5. Priprava pitne vode**
Priprava pitne vode (dezinfekcija) je priporočena za vse koče.
- 6. Materiali in snovi, ki so v stiku s pitno vodo, ne smejo vplivati na njeno skladnost**
- 7. Vzorčenje pitne vode vsaj enkrat letno je obvezno.**

Zbirni opomnik (4): **Energetska oskrba**

1. Predložitev veljavne energetske izkaznice najemniku koče

Velja za vse koče. Najemniku je treba pred sklenitvijo pogodbe o najemu koče predložiti veljavno energetske izkaznico, če se koča oddaja v najem za več kot eno leto.

2. Lastnik koče mora zagotoviti redne preglede sistemov za ogrevanje

Preglede sistemov za ogrevanje izvaja dimnikarska služba.

3. Izrabljene akumulatorje iz fotovoltaičnih sistemov je treba oddajati zbiralcu tovrstnih odpadkov

4. Tekoča goriva za pogon generatorjev el. toka je treba skladiščiti tako, da je onemogočeno iztekanje teh goriv v okolje

5. Možnost pridobitve spodbud (sredstev) za učinkovito rabo energije in rabo obnovljivih virov energije, ki jih dodeljuje MOP

Za spodbude, ki jih v obliki nepovratnih sredstev dodeljuje MOP („De minimis“ pomoči), so med drugimi upravičena tudi društva.

Zbirni opomnik (5): **Ravnanje z odpadno vodo**

1. **Prijava nove male komunalne čistilne naprave**

Upravljavec mora v 15 dneh po začetku obratovanja prijaviti napravo pristojni komunalni službi.

2. **Izvedba prvih meritev**

Upravljavec ali po pogodbi dobavitelj mora v predvidenem obdobju izvesti prve meritve in analizi izvid posredovati pristojni javni komunalni službi.

3. **Hramba dokumentacije za malo komunalno čistilno napravo**

Planinsko društvo mora hraniti vso dokumentacijo v zvezi s čistilno napravo.

4. **Oddaja blata iz male komunalne čistilne naprave javni komunalni službi**

Upravljavec mora obvestiti komunalno službo, ko je potrebno odpeljati blato iz čistilne naprave. Če dostop do koče z motornimi vozili ni možen, mora upravljavec blato sam dostaviti komunalni službi v dolino.

5. **Izvajanje rednega nadzora nad delovanjem male komunalne čistilne naprave**

Po navodilih dobavitelja je treba redno izvajati nadzor nad delovanjem naprave in opraviti potrebna vzdrževalna dela.

6. **Redni letni servis**

Zbirni opomnik (6): **Ravnanje z odpadki**

1. Obveznost ločenega zbiranja odpadkov na planinskih kočah

Velja za vse koče.

2. Ravnanje z ločeno zbranimi odpadki v skladu s predpisi

Velja za vse koče.

3. Ravnanje s kuhinjskimi odpadki iz gospodinjstva

Za povzročitelja kuhinjskih odpadkov iz gospodinjstva se šteje kuhinja na koči, ki v letnem povprečju pripravi manj kot 20 obrokov na dan. Te lastne kuhinjske odpadke in zeleni vrtni odpad je dovoljeno kompostirati v hišnem kompostniku.

4. Ravnanje s kuhinjskimi odpadki iz gostinstva

Za povzročitelja kuhinjskih odpadkov iz gostinstva se šteje kuhinja na koči, ki v letnem povprečju pripravi več kot 20 obrokov na dan. Te odpadke je treba ločeno zbirati in oddajati zbiralcu.

Zbirni opomnik (7): **Varstvo pri delu**

1. Izdelava ocene tveganja za vse zaposlene

Delodajalec mora za vse zaposlene izdelati pisno oceno tveganj, katerim so delavci izpostavljeni ali bi lahko bili izpostavljeni pri svojem delu na koči.

2. Sprejetje izjave o varnosti z oceno tveganja

Delodajalec mora po izvedenem ocenjevanju tveganja za varnost in zdravje pri delu izdelati in sprejeti izjavo o varnosti z oceno tveganja.

3. Usposabljanje delavcev za varno delo

Delodajalec mora delavca usposobiti za varno opravljanje dela ob sklenitvi delovnega razmerja in med drugim tudi pred uvajanjem nove tehnologije in novih sredstev za delo.

4. Zagotovitev delavca, ki je usposobljen za izvajanje prve pomoči

Delodajalec mora zagotoviti, da je v delovnem procesu prisoten vsaj en delavec, ki je usposobljen za izvajanje prve pomoči.

5. Zagotovitev omarice za prvo pomoč s predpisano vsebino

6. Napotitev delavcev na preventivne zdravstvene preglede

Zbirni opomnik (8): **Varstvo pred požarom**

1. Posedovanje požarnega reda

Velja za vse koče. Običajno ga izdela oseba, pooblaščen za izvajanje ukrepov varstva pred požarom.

2. Posedovanje požarnega načrta in načrta evakuacije

Morajo ga izdelati koče, v katerih obstaja najmanj srednja ogroženost in za koče, v katerih se lahko hkrati nahaja več kot 100 ljudi.

3. Namestitev izvlečka požarnega reda

Velja za vse koče. Izvleček požarnega reda mora biti izdelan na formatu A4 ali A3, obrobjen z 10 mm širokim rdečim robom in nameščen na vidnem mestu.

4. Namestitev gasilnih aparatov

Velja za vse koče. Nameščenih mora biti toliko in takšnih gasilnih aparatov, kot je določeno v požarnem redu in morajo biti pravilno nameščeni.

5. Izvajanje praktičnega usposabljanja za izvajanje evakuacije iz koče

Velja samo za koče, za katere je izvajanje predpisano v načrtu evakuacije.

Zaključek

Upam, da bo priročnik služil kot koristen pripomoček za uspešno vodenje in delo na planinskih kočah v Sloveniji. V glavnih poglavjih so navedene zahteve iz predpisov, ki jih morajo kočje izpolnjevati, da zadostijo ne samo zakonodaji, temveč da bo upravljanje koč varno tako za goste, kot tudi za zaposlene. V prilogah pa so navedeni vzorci dokumentacije, ki bodo olajšali vodstvom planinskih društev in najemnikom vzpostaviti celovit nadzor pri pripravi živil in oskrbi s pitno vodo.

Avtor

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE

ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA

**HVALA ZA VAŠO
POZORNOST!**